

International Oil and Petrochemical Products Trading Floor

سید علی اکبر هاشمیان مدیر عامل شرکت بورس کالای ایران تاکید کرد؛

تالاری تمام عیار برای معاملات بین المللی نفت و پتروشیمی

بسم الله الرحمن الرحيم

با سلام خدمت حضار محترم و خیر مقدم به دوستانی که زحمت کشیدند چه در کیش حاضر شدند و وقت شان را به ما دادند و چه دوستانی که در تالار تهران الان به صورت ویدیو کنفرانس این مراسم را دنبال می کنند.

من گزارش مختصری از رویدادهایی که منجر به راه اندازی این تالار و افتتاح شد را خدمت شما عرض می کنم. مستحضرید که بحث طرح تحول اقتصادی از برنامه دوم و سوم مطرح شد که در برنامه سوم در دو محور آزادسازی بازار کالا و موضوعات مربوط به اصل ۴۴ تکالیفی را بر دولت مقرر کرد.

در مورد آزادسازی بازار کالا مستحضرید که یک سبد حمایتی شامل ۳۸ قلم کالای اساسی در کشور داشتیم که تحت کنترل دولت قیمت گذاری و همه آنها به عنوان کالاهای پایه نظارت می شد که هنوز بعضی از اقلام آن مثل حامل های انرژی و گندم در آن سبد باقی هستند و بقیه آنها با تکلیفی که به دولت برای تشکیل بورس های تخصصی کالا و آزادسازی آن اقلام شد، در سال ۸۲ در بورس فلزات و در سال ۸۳ در بورس کشاورزی و نهایتاً از سال ۸۶ در بورس کالا عرضه شد.

عملیات اجرایی در دو بورس کشاورزی و فلزات تا سال ۸۶ ادامه داشت تا اینکه با قانون جدید بازار سرمایه که از ماه ۹ سال ۸۴ تصویب شد، بورس های موجود ادغام شدند و بورس کالای ایران که الان در خدمت شما هستیم، متولد شد. از آن سبد ۳۸ کالای اساسی حدود ۳۰ قلم آن آزادسازی شده و الان در معاملات بورس کالای ایران وجود دارد بقیه آن اقلام هم در مجلس محترم تحت رسیدگی است که تحت اسم جدید تحول اقتصادی و آزادسازی قیمت حامل های انرژی در جریان قرار دارد.

بعد از قانون ۴۰ ساله قبلی بازار از آذر سال ۸۴ که قانون جدید اجرا شد ترکیب و شکل شورای بورس و شکل و نحوه فعالیت بورس های موجود تغییر کرد که الان ما تحت قانون جدید فعالیت می کنیم. از ۸۶/۷/۱ بورس کالای ایران از دو بورس کشاورزی و فلزات، متولد شد و در بهمن ماه ۸۶ با تصویب دولت، فاز اول بورس نفت هم اضافه شد به فعالیت های بورس کالا و الان بورس کالا در ۳ محور فرآورده های نفتی و پتروشیمی، فلزات و کشاورزی فعالیت می کند.

از همان اولی که فاز نخست بورس نفت آغاز شد بستر لازم را برای معاملات بین المللی نفت و فرآورده های نفتی و پتروشیمی فراهم کردیم و با مصوبه ای که شورای عالی اداری داشت محل کیش برای معاملات تعیین و ما هم در کیش تالار موجود را خریداری و تجهیز کردیم بطوریکه الان یک تالار تمام عیار برای معاملات بین المللی نفت، پتروشیمی و فرآورده های نفتی در منطقه کیش وجود دارد که فعلاً فرآورده های نفتی و پتروشیمی امروز مورد افتتاح قرار خواهد گرفت.

از سال ۸۲ که بورس فلزات شروع به فعالیت کرد، استراتژی که برای بورس تعیین شد این بود که چون بازار ما قبلاً یک بازار دولتی بود، قرار بر این بود که ما اول یک بازار فیزیکی قوی را در کشور ایجاد بکنیم و بعد ابزارهای مشتقه را به این بازار اضافه کنیم. به نظر ما این وظیفه به خوبی انجام شده و الان در بازارهای فلزات نقطه مرجع و شاخص، بورس کالا است. یعنی قیمت های بورس کالا مرجع است و بازارهای بعدی عمده فروشی و خرده فروشی تا

International Oil and Petrochemical Products Trading Floor

فلزات را پوشش می دهیم که یک نسبت بسیار خوبی است برای اینکه بورس مرجع بازار فلزات می باشد. در بخش پتروشیمی هم داریم به سرعت پیش می رویم چنانکه الان فرآورده های نفتی و پتروشیمی ۳۸ درصد معاملات ما را شکل می دهد که این نسبت به سرعت در حال افزایش است و نفت و پتروشیمی بزودی خودش را بر فلزات غالب خواهد کرد. تمام مزیت های بورس کالا - حدود ۲۵ مزیت را می تواند به بازار عرضه بکند - شرایطش در بازار ما تحقق پیدا کرده و در حال انجام است. من این را بارها عرض کرده ام؛ انگلیسی ها یک ضرب المثلی دارند که می گویند دولتها وقتی می فهمند در رکودند که از رکود درآمده اند و این یک عیب مشترک دولتها در تمام دنیا هست که چون تصمیمات دولتها متکی به تحقیقات میدانی است و این تحقیقات میدانی معمولاً زمان بر می شود لذا موقعی که دولتها تصمیم می گیرند معلوم نیست که آن تصمیمات با شرایط روز وقوع مشکل تطبیق داشته باشد. نقش بورس های کالایی در دنیا برای ارائه شاخص های مطمئن به دولت و مانیتور کردن اوضاع اقتصادی، نقش منحصر بفردی است که مختص بورس های کالایی است.

برای مثال الان شما مستحضرید که همه از رکود دم می زنند اما شاخص های ما رونق را نشان می دهد و شاخص های واقعی است. ما هر ماهه مصرف سیمان و فولاد را بدلیل آنکه در بازارش هستیم کنترل می کنیم، این دو پیوستگی تنگاتنگی با هم دارند. هیچ فولادی بدون سیمان قابل مصرف نیست و هیچ سیمانی هم بدون فولاد، هیچکدام بار انباری نیستند که کسی بتواند ذخیره کند.

فولاد اگر ۲-۳ ماه پیشتر در انبار بماند سودش را از دست می دهد و سیمان هم اصلاً امکان انبارداری ندارد. در نتیجه ما هر ماهه آمار مصرف را استخراج می کنیم و به وزارت بازرگانی، وزارت صنایع و معادن و مراجع دیگر ارائه می کنیم و بر اساس همین آمار در سال ۸۸ مصرف سیمان در ایران هر ماه رشد نشان داده است و این دو قلم کالای پایه که شاخص توسعه به شمار می رود، تعیین کننده وضعیت سایر بخش های بازار هم هست. لذا این بحث هایی که درباره رکود می شود، مباحثی است با اطلاعات اشتباه. شاخص های ما رونق بازار را نشان می دهد و نوید می دهد و نه تنها این آمار ماست بلکه انجمن بین المللی آهن و فولاد اعلام کرده است که ایران در این وانفاسی بحران جهانی از معدود کشورهایی است که مصرف فولاد آن نسبت به سال قبل ۸۰۰ هزار تن افزایش پیدا کرده است و در ۶ ماهه نخست امسال هم اعلام کرده است که مصرف ما ۵۰۰ هزار تن نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش داشته که این خود شهادی بر شاخص هایی است که بورس ما نشان می دهد. در زمینه سیمان هم که به هر حال آقای صالح آبادی هم به نوعی متولی آن هستند ملاحظه می کنید که وضعیت بهبود پیدا کرده و انتقادهایی که از طرف تولید کنندگان سیمان مطرح می شد دیگر، خبری از آن نیست. این

زمانی که قیمت ما کشف نشود، قیمت ارائه نمی کنند. لذا بورس جایگاه خودش را در بخش فلزات پیدا کرده. البته در بخش پتروشیمی مشکلات بیشتر از بخش فلزات است چون در بخش فلزات یک بازار OTC با عمر ۱۰۰ ساله وجود داشت و از بازار ما حمایت می کرد اما در بخش پتروشیمی با توجه به عمق کم ۲۰ ساله اش و اینکه همیشه مواد پتروشیمی و نفتی تحت کنترل دولت بوده، لذا هیچگاه بازارهای OTC آن ایجاد نشده بود. لذا از یک سال و نیم پیش که کار دادوستد فرآورده های نفتی و پتروشیمی را شروع کردیم با یک کار اضافی برای ایجاد همسان بازارهای OTC، که پشتیبان بازار بورس باشد روبرو بودیم و الحمدلله با همکاری بسیار خوبی که وزارت نفت، شرکت ملی صنایع پتروشیمی و بازرگانی پتروشیمی انجام دادند و تعامل نزدیکی که با هم داشتیم در حال گذر از چالش های موجود هستیم و من همین جازاز جناب آقای دکتر نژادسلیم که خیلی ما را کمک کردند تشکر می کنم.

از یک سال پیش ما مجوز شورای بورس را برای معاملات فیوچر با ۴ فلز مس کاتند، اونس طلا، سکه طلا و مفتول مس دریافت کردیم که الان در بخش سکه طلا بسیار موفق هستیم و برای مفتول مس، کاتد مس و اونس طلا در حال راه اندازی هستیم که انشاءالله بزودی انجام خواهد شد. همچنین برای پلی اتیلن، نفت کوره و ذرت معاملات فیوچر را در دست مطالعه داریم و پس از تصویب انشاءالله، آن را هم شروع خواهیم کرد که به این ترتیب کم کم داریم به سمت یک بورس اوراق تمام عیار و کامل با ویژگی های اسلامی آن پیش می رویم، مستحضرید

که تعریف فیوچر در بازار ما با تعریف فیوچر در بازارهای دیگر متفاوت است و معاملات ۱۰۰ درصد کاغذی از جهت فقه ما قابل انجام نیست و به همین دلیل هر معامله ای که در بازار فیوچر انجام می دهیم با فرض تحویل انجام می شود لذا فیوچر ما آن تبعات منفی که در بازار مشتقه دنیا بوجود آمد و اتهاماتی که متوجه آن بود، را ندارد. لذا این که عرض می کنم که داریم به سمت یک بازار اوراق کامل پیش می رویم، منظور بازار اوراق کامل با ویژگی اسلامی آن و بدون تبعات سوء موجود در بازارهای مشابه هست. الان بورس ما توانسته است با ۱۰۰ درصد امنیت بازار فعالیت کند. اینکه روی ۱۰۰ درصد تاکید می کنیم به خاطر این است که در طول حدود ۲ سال فعالیت بورس کالا بیش از ۱۲۰ هزار قرارداد با میانگین بالای ۱۱ میلیارد تومان در این بازار مورد معامله قرار گرفته که فقط ۲ قرارداد آن برای رسیدگی به داوری ارسال شده است. شما ملاحظه می کنید که ۲ به ۱۲۰ هزار یعنی امنیت کامل. در حالی که در بازار سنتی میلیون ها چک برگشتی و هزاران نفر گرفتار این مسائل داریم ولی در بازار بورس ما معاملات با امنیت ۱۰۰ درصد با کیفیت ۱۰۰ درصد و با تضامین کامل، انجام شده و دارد پیش می رود. الان ما در بخش فلزات ۵۷ درصد بازار اول فلزات یعنی بازار تجارت سنتی

ما از جناب آقای وزیر به عنوان رئیس شورای عالی بورس و سازمان بورس خواهش کردیم الان که بازار بین المللی معاملات نفت و پتروشیمی در حال شکل گرفتن است، اجازه حضور مستقیم کارگزاران خارجی که نقش موثری در توسعه این بازار دارند را صادر کنند

International Oil and Petrochemical Products Trading Floor

موبایل تریدینگ را آغاز کرد که دوفاز آن هم اکنون فعال است. در فاز سوم که به شبکه ساتنا و امضای الکترونیک ارتباط پیدا می کند هر کس که موبایل داشته باشد از هر نقطه ایران یا هر جای دنیا که با ما رومینگ دارد، می تواند از طریق کارگزار خودش در تالار بورس ما وارد شود و اقدام به معامله کند. با راه

اندازی این، بحث زمان و مکان از بورس ما منفصل خواهد شد. الان در بورس کالا در ۱۱ گروه اصلی، ۴۳ زیر گروه اصلی و ۱۵۰ زیر گروه فرعی، کالا در حال عرضه و معامله است که امروز در این تالار شاهد مبادله تعدادی از آنها خواهید بود. ما از جناب آقای وزیر به عنوان رئیس شورای عالی بورس و سازمان بورس خواهش کردیم الان که بازار بین المللی معاملات نفت و پتروشیمی در حال شکل گرفتن است، اجازه حضور کارگزاران خارجی که نقش موثری در توسعه این بازار دارند را صادر کنند که هر چه زودتر کارگزاران خارجی بتوانند سرعت بدهند به معاملات بین المللی نفت. البته الان کارگزاران خارجی از طریق کارگزاران ایرانی شریک یا عامل خود این کار را انجام می دهند ولی وقتی خود کارگزاران معتبر خارجی پذیرش شوند می توانند در گرمی و سرعت موفقیت موثر باشند. آمار دیگری که خدمت شما عرض کنم اینکه هم اکنون ۱۰۴ مجوز کارگزاری در بورس صادر شده که از این تعداد ۲۵ مجوز کارگزاری آتی داریم، ۲۷ مجوز فعالیت در بخش فلز، ۲۹ مجوز در بخش پتروشیمی و ۲۳ مجوز در کشاورزی. جمعاً ۱۰۴ مجوز از سوی سازمان بورس برای ما صادر شده که اینها در قالب حدود ۵۰ شرکت شکل گرفته اند چون بعضی از آنها ۲ یا ۳ مجوز دارند.

۸۵ شرکت داخلی برای عرضه محصولاتشان در بورس پذیرش شده اند که مشغول فعالیت هستند و ۳۶ شرکت خارجی هم از قبل در بورس ما پذیرش شده اند که کالا عرضه می کنند و الان که بازار پتروشیمی و نفتی هم در حال شکل گیری است باید روند ورود این شرکت های خارجی را که می توانند بیابند تسهیل بکنیم تا اینها هم بیابند و با تضامینی که می پردازند عرضه کننده کالاهای خارجی باشند.

در این جلسه وزیر محترم نفت هم قرار بود حضور پیدا کنند که به دلیل مشغله ای که برای پذیرش هیات محترم آقای اردوغان دارند، عذر خواهی کردند و افتتاح با حضور جناب آقای دکتر حسینی وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی که ریاست کمیته راه اندازی بورس نفت را دارند انجام خواهد شد. والسلام علیک و رحمت الله و برکاته.

در حالی است که پارسال سال رونق بود و در نیمی از سال با افزایش شدید قیمت های جهانی، رونق شدید داشتیم. علیرغم آنکه ما در سال قبل آن رونق را داشتیم امسال در ۶ ماهه نخست ۱۴ درصد رشد مصرف سیمان و فولاد نسبت به پارسال داریم.

بورس کالا به تنهایی ۱۵ شاخص اقتصادی را برای دولت نشان می دهد و دولت دیگر نیازی نیست که در ارقام پایه منتظر تحقیقات میدانی بماند. اینکه هم اکنون ۲۷۰ بورس کالا در بیش از ۱۶۰ کشور فعالیت می کند، این یعنی مفید بودن و دولت می تواند از اینها استفاده بکند.

اینها را برای بحث توسعه بورس کالا عرض کردم. یعنی دولت می تواند بدون نگرانی ارقام کالاهای پایه اش را حتی آن ۶،۷ قلم حامل انرژی را حداقل در بحث معاملات بین المللی که به بازار داخلی ارتباطی ندارد با یک سهمیه ولو اندک - مثلاً ۱۰۰ هزار بشکه در روز - در بازار ما شکل بدهد و آنوقت است که متوجه می شود مزایای این بازار از مزایای یک بازار OTC بسته که اطلاعاتش همیشه محرمانه باقی می ماند و دولتمردان نمی توانند بموقع از این اطلاعات استفاده کنند، بسیار بیشتر است. دولت به صورت لحظه ای می تواند از اطلاعات بورس کالا استفاده کند و موقعیت خودش را در سطح جهانی اصلاح کند.

در بحث قراردادهای آپشن مسائل شرعی آن حل شده و ما مجوزهای لازم را دریافت کرده ایم و ابزار آپشن را هم انشاءالله بزودی عملیاتی می کنیم و این از برنامه های مهم آینده ما هست. ما الان بیش از ۲ سال است که شمش طلا را معامله می کنیم و بانک مرکزی قبول کرده که عرضه نقدی سکه هم در بورس کالا انجام شود. با توجه به اینکه ما قراردادهای فیوچر سکه را انجام می دهیم امیدواریم برای بازار نقدی سکه هم بورس کالا مرجعیت خودش را نشان بدهد ضمن اینکه بانک مرکزی هم خوشبختانه این مساله را پذیرفته و بزودی شاهد عرضه نقدی سکه طلا در بورس کالا خواهیم بود.

همچنین ما مجوز سلف مجدد را هم از شورای بورس دریافت کرده ایم و این مجوز از چند ماه قبل به ما ابلاغ شده است که در دست عملیاتی کردن قرار دارد. سلف مجدد به بازار نظم بهتری می دهد که آن را هم انشاءالله بزودی راه اندازی خواهیم کرد و شاهد تکرار معاملات سلف خواهیم بود.

می دانید که در دنیا بورس های کالا شعبه ندارند و بورس ما هم همین طور است. با این حال بورس ما برای اینکه مساله زمان و مکان را حل بکنند پروژه

